

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK II., ČÍSLO 11

16. ČERVEN 2005

(za dobrovolné příspěvky)

Když se modlíme, přednášejme své prosby ukázněně, klidně a skromně. Mějme na mysli, že stojíme před Boží tváří. Měli bychom se líbit Božím očím jak držet těla, tak tónem hlasu. Neboť je neslušné křičet a hlaholit, ale sluší se naopak modlit uctivě a skromně. Kromě toho náš Pán a Učitel přikázal nám modlit se v ústraní na místech odlehlých a skrytých, ba i v ložnici. To se lépe srovnává s vírou, vždyť máme vědět, že Bůh je všudypřítomný, že vidí a slyší každého a úplnost jeho velebnosti proniká i místa odlehlá a skrytá, jak stojí v Písmu: *Copak jsem Bohem jen zblíz-*

ka, Bohem zdaleka už nejsem? Může se člověk schovat v úkrytu, abych já ho neuviděl? Nejsem to já, který naplňuje nebe i zemi? (Jer 23,23–24) A jinde: Všude jsou Hospodinovy oči a pozorují zlé i dobré. (Př 15,3)

Také když se společně scházíme s bratřími a slavíme s Božím knězem Svatou oběť, máme pamatovat na skromnost a ukázněnost. Nemáme odříkávat své modlitby nedbale a bez ladu a skladu a naše prosby mají být skromné a nemáme jimi na Boha dotírat s hluchou povídavostí; Bůh přece neposlouchá hlas, ale srdce; a není třeba připomínat něco hlasitě tomu, který zná i naše myšlenky,

jak potvrzuje Pán, když říká: *Proč smýšlíte špatně ve svém srdci? Nebo na jiném místě: Všechny církevní obce poznají, že já zkoumám ledví i srdce.*

*Z traktátu „O modlitbě Páně“
od svatého Cypriána, biskupa a mučedníka*

Vážení čtenáři, děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání *RC Monitoru* a pomohli tak pokrýt režijní náklady uvedené v tiráži. S upřímným Pán Bůh zaplať

vydavatelé

Kriticky o diskriminaci křesťanů v Evropě

Od 8. do 9. června se ve španělské Cordóbě konala konference *Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě* (OBSE), věnovaná antisemitismu a dalším formám náboženské nesnášenlivosti. Promluvil na ní také Mons. Charles J. Chaput OFM Cap., arcibiskup z coloradského Denveru.

Arcibiskup řekl, že Evropa a Západ obecně musí bojovat proti diskriminaci a netoleranci, jež se týká křesťanů i věřících jiných náboženství. Vyzval vlády, občanskou společnost a média, aby prosazovali úctu k náboženství. Média by se o různých náboženstvích měla vyjadřovat vyváženě; také vzdělání by mělo ukazovat hodnotu víry pro osobní život.

Arcibiskup si postěžoval, že v zemích OBSE je víra často předmětem posměchu a urážek. Podle něho je to v rozporu s prosazováním náboženské svobody. V Evropě se rozmáhá protináboženský, zejména protikřesťanský duch, který podkopává demokracii. „Veřejná debata, která vylučuje víru, je v rozporu s diverzitou a pluralismem,“ řekl Mons. Chaput. „Veřejné instituce bez ideálů nemohou vydržet.“

„Zakladatelé hnutí za sjednocení Evropy byli věřící křesťané,“ upozornil arcibiskup. „Velký projekt evropské budoucnosti vznikl z mravního přesvědčení jeho autorů.“ Připomněl také, že křesťanské kořeny Evropy zřetelně

Foto: National Association of Catholic Families

vystoupily na povrch v souvislosti se smrtí a pohřbem Jana Pavla II.

Mons. Chaput rozlišil dvojí diskriminaci křesťanů na Západě: přímou a nepřímou. Přímá diskriminace je zakotvena v právních a společenských strukturách. Nepřímá diskriminace se objevuje tam, kde se zesměšňují náboženské projevy nálepkou fundamentalismu. Mluví se pak o náboženské toleranci, ale jde vlastně o novou formu sekulární netolerance. „Vzniká nová for-

ma sekulárního fundamentalismu ve veřejných institucích a v politickém diskursu,“ řekl arcibiskup.

Na závěr Mons. Chaput vyjádřil naději, že všechny země OBSE učiní všechno pro to, aby se náboženská netolerance vyloučila a respektovaly se křesťanské kořeny Evropy.

Arcibiskup Chaput je členem *Komise pro mezinárodní náboženskou svobodu*, jmenované prezidentem Bushem.

Podle agentury ACI Prensa zpracovala -mf-

ZPRÁVY

Církev vybudovala Západ

Nakladatelství *Regnery* vydalo knihu Thomase E. Woodse *Jak katolická církev budovala západní civilizaci*. Po tématických kapitolách probírá oblasti, kde Církev hrála zásadní roli.

Woods upozorňuje, že stále přežívá negativní pohled na středověk, i když dnes většina historiků ho odmítá označovat za „temný“. Úpadkem bylo 6. a 7. století kvůli barbarským invazím a stálým válkám. Zkáza by však byla horší, kdyby se Církev nesnažila udržet alespoň nějaký řád.

Moderní civilizace vděčí za mnoho středověkým mnichům, kteří opisovali antické texty a uchovali je pro budoucnost. Kláštery byly podstatné i pro rozvoj zemědělství.

Ve středověku se zrodil univerzitní systém. Papežství přitom hrálo ústřední roli. Církvě vděčí za mnohé i moderní věda; mnoho kleriků spojilo povolání k duchovnímu životu se zájmem o vědu. Předchůdci moderní vědy byli např. svatý Albert Veliký a lincolnský biskup Robert Grosseteste, kancléř oxfordské univerzity, který jako první sepsal postup pro provádění vědeckého experimentu. Propojení Církev s vědou pokračovalo i v dalších stoletích; v 17. a 18. století k němu přispěli zvláště jezuité jako matematici a astronomové.

Církev se zasloužila i o umění a ar-

chitekturu: odporovala ikonoklastické herezi (tzv. obrazoborectví).

V oblasti práva položili katoličtí teologové základ právním principům zacházení s přírodními národy v novém světě. Dominikán Francisco de Vitoria pomohl položit základy modernímu mezinárodnímu právu: obhajoval rovnost lidí a právo na život, kulturu a vlastnictví. Další dominikán Bartolomeo de las Casas účinně hájil domorodé národy. Španělští teologové přispěli k propracování pojmu přirozeného práva a spravedlivé války. Kanonické právo bylo prvním systematickým zákoníkem ve středověké Evropě a stalo se základem pro vznik sekulárních právních systémů. Církev zastavila řeckou a římskou infanticidu (zabíjení novorozenat) i další barbarské praktiky.

Charitou Církev od prvních staletí ulehčovala trápení způsobené hladem a nemocemi. Budovala hospice, ujímala se otroků, pečovala o vdovy a sirotky. I rozšíření nemocnic podporovala Církev už od 4. století. Středověké kláštery poskytovaly lékařskou péči.

Woods uzavírá: Katolická církev nejen přispěla k západní civilizaci — ona ji vybudovala. Když se dnešní civilizace odděluje od křesťanského základu, má to negativní dopady.

Zenit

Dlouhá noc v kostelích ve Vídni

Nejméně 100 000 lidí se zúčastnilo akce, kdy bylo od pátečního večera 10. června asi 200 křesťanských kostelů ve Vídni otevřeno celou noc.

Kostely nabízely bohoslužby, koncerty, prohlídky, čtení a diskuse, dohromady asi 1 200 programů; konaly se také bohoslužby slova s mladými autory.

„Byla to iniciativa zdola, která získala podporu církevních vedení,“ řekl mluvčí vídeňské arcidiecéze. „Dlouhá noc“ ukázala, kolik kreativity a nasazení je v křesťanských obcích a jak silná je touha po setkání s posvátným.“

Rada akcí se vztahovala k tématu „zážitek Církev jako zážitek architektury“. V několika kostelích byl volný přístup na věže a možnost pohledu na vídeňské střechy.

Jednou z nejpopulárnějších akcí byla diskuse mezi arcibiskupem Schönbor-

nem a spisovatelem Peterem Turrinim o Církvě a umění v kostele na Mexickém náměstí.

Také v jiných kostelích se konaly diskuse na aktuální témata.

Všechny akce byly přístupné zadarmo.

„Dlouhá noc“ začala v pátek večer ekumenickou modlitbou v katedrále svatého Štěpána. Vídeňský arcibiskup kardinál Schönborn při ní řekl: „Kéž je tato noc pro mnoho lidí znamením naděje a posilou na jejich cestě.“

Vikář vídeňské arcidiecéze řekl: „Snažme se o dobro tohoto města. ... Je tu mnoho lidí, kteří hladovějí po lidské blízkosti, po bezpečí a orientaci.“ Proto je třeba nabídnout jim „dobrou zvěst“ evangelia.

KATH.NET, internetové stránky města Vídně a jednotlivých čtvrtí

Církev ožívá i na centrální Sibíři

Polský klaretian působící v Krasnojarsku řekl, že v těchto místech je mnoho lidí s katolickými kořeny, jejichž předkové sem byli deportováni v minulých staletích. Dnes má Krasnojarsk (920 000 obyvatel) dvě katolické farnosti s několika sty aktivními farníky. Byl vysvěcen jeden kněz místního původu a dalších pět kandidátů se připravuje; místního původu je také deset sester. Krasnojarsk spadá do novosibírské diecéze.

ACN

Lutherský biskup o katolicitě

Na eucharistickém kongresu v Bari vystoupil helsinský luteránský biskup Eero Huovinen s požadavkem obecnosti Církev: „My, finští luteráni, chceme patřit k obecné Církvě Kristově,“ řekl. Připomněl, že Lutherovým úmyslem nebylo založit novou církev, ale obnovit stávající Církev. „Společně s katolíky se modlíme, abychom byli jedno v Kristu,“ řekl biskup.

K tématu kongresu řekl, že eucharistie je „svátostí reálné přítomnosti Kristovy“.

K lutherské církvi patří ve Finsku 84 % obyvatel.

KATH.NET

V USA přibývá nábožensky orientovaných kolejí

Přes 1,3 milionu studentů vyšších středních škol („kolejí“) studuje na školách výrazně náboženského charakteru. Píše o tom Naomi Schaefer Rileyová v knize *Bůh ve vysokoškolském areálu*. Cílem takových škol je „proměnit sekulární kulturu zevnitř“. Studenti zde pracují s větším nasazením, protože vědí, že „mají úkol“; na druhé straně zde platí přísnější pravidla chování než na světských školách. Po akademické stránce je personál náboženských škol kvalifikovanější než na světských školách.

Z katolických kolejí sem patří např. *Thomas Aquinas College* v jižní Kalifornii a *Christendom College* ve Virginii.

Velká část studentů těchto škol přichází ze soukromých škol nebo z rodin.

KATH.NET

ZPRÁVY

Židovští novináři v Kanadě mluví o protikřesťanské podjatosti médií

List *Globe and Mail* uveřejnil článek napadající osm nových kandidátů za Konzervativní stranu kvůli jejich křesťansko-konzervativním názorům. Redaktor *Calgary Sun* Ezra Levant ilustroval jeho podjatost tím, že slovo „křesťan“ nahradil slovem „Žid“, „faráře“ a „kostel“ nahradil „rabínem“ a „synagogou“.

Sloupkař listu *Winnipeg Free Press* Charles Adler se ke kritice připojil. Napsal, že by si nikdo nedovolil použít nadpis jako „Muslimští aktivisté nutí liberály ke změně postoje k Izraeli“; ale pokud jde o napadání křesťanů, mají kanadské deníky volné pole.

Adler podle svých slov není konzervativce, nechce omezení potratů a nemá nic proti manželství homosexuálů. Stále více mu ale vadí lidé „v médiích, na vysokých školách, ve výzkumu i v politice, kteří chtějí některým jednotlivcům nebo skupinám upřít místo u stolu“.

LifeSite News

Také andělé vychovávají

Člen *Papežské akademie svatého Tomáše* Enrique Martínez vydal práci o pedagogice založené na tomistických základech. Kniha *Ser y Educar: Fundamentos de Pedagogía Tomista* vyšla v Bogotě.

V rozhovoru s agenturou *Zenit* Martínez řekl, že dnes potřebujeme „perenní pedagogiku“, protože svět výchovy trpí proudem změn a pomíjivých názorů. Legislativa o výchově se příliš rychle mění a zapomíná na Aristotelovu radu, že zákony se nemají měnit často, aby se staly silou zvyku. Výchova je rozdělena na disciplíny bez jednoty, bez normativní hloubky a bez autority. Proto je třeba znovu objevit autentickou filosofii výchovy.

Martínez připomněl, že Tomáš Akvinský připisuje výchovné působení andělům, což je dobré si dnes připomenout; oni jsou průvodci našeho úsilí růst ve ctnosti. Andělé strážní by se podle něho měli připomínat i žákům, ne jen malým dětem.

Především je však potřeba obrátit se ke Kristu, jedinému Učiteli. Děti je třeba k němu vést modlitbou a svátostmi tak, aby je sám Kristus vnitřně vychovával.

Zenit

Kanadští biskupové se obávají „státního totalitarismu“

Zatímco kanadská vláda spěchá v parlamentu se schválením zákona o manželství homosexuálů, biskupové uveřejnili dopis, který poslali příslušné legislativní komisi. Vyjadřují v něm obavu, jaký dopad bude mít takový zákon na občany: jednak změní význam manželství, jednak zpochybní základní svobodu svědomí a náboženství i svobodu projevu.

Biskupové v listu uvádějí několik klíčových bodů:

1. Když společnost vydává svévolné zákony popírající primát přirozeného zákona, vznikne nejen chaos, ale — jak ukázalo 20. století — i „báze pro státní totalitarismus“.

2. Právo věřících kázat o manželství

a homosexualitě v souladu s jejich náboženskou vírou už bylo v Kanadě zpochybněno.

3. Některé náboženské organizace byly předvolány před tribunál pro lidská práva, protože odmítly poskytnout svá zařízení k oslavě „manželství“, jež je v rozporu s jejich vírou.

4. V některých provinciích byli civilní úředníci pověřeni uzavíráním sňatků informováni, že jejich přesvědčení není chráněno zákonem a jsou povinni „sňatky“ homosexuálů provádět.

5. Federální vláda nevylučuje, že náboženské skupiny, jež nepřijmou redefinici manželství, neztratí postavení charit.

LifeSite News

Boj o referendum v Itálii

Ve dnech 12. a 13. června probíhá v Itálii hlasování k zákonu č. 40, který upravuje umělé oplození a pokusy na embryích. Ten byl schválen teprve v roce 2004 a už je některými zájmovými skupinami označován za příliš restriktivní.

Chtějí odstranit omezení výzkumu na embryích, omezení umělého oplození (nesmí být vložena více než tři embrya), práva počatých srovnatelná s právy narozených, zákaz oplodnění třetí osobou.

V čele obhájců změn je Radikální strana, známá svým antikaticismem a požadavkem legalizace drog, a samozřejmě komunistická strana, která vyvě-

sila rudé plakáty s heslem „Svoboda!“, příznačně doplněným emblémem srpku a kladiva.

Aby byl zákon změněn, musí v referendu hlasovat 50% oprávněných voličů. Proto se odpůrci změn referenda nezúčastní. Pravicové strany zvolily heslo „O životě se nehlasuje!“

Katolíci bez rozdílu politického zařazení stojí na straně života. Mladí lidé aktivně diskutují v ulicích.

Biskupové vyzvali farnosti k akci — ty organizují mítinky, konference a modlitební setkání proti referendu.

Papež se zřetelně postavil na jejich stranu.

Zenit, RC

Dopis Edith Steinové Piu XI.

Nakladatelství *Città Nuova* vydalo knihu o vztahu Edity Steinové k nacismu (*Edith Stein e il Nazismo*). Autory jsou profesori lateránské university, Philippe Chenaux a Angela Ales Bello. Analyzuje se v ní dopis, který v roce 1933 poslala Steinová papeži Piu XI. (O rok později vstoupila do karmelitánského konventu pod jménem Benedikta od Kříže.)

V dopise se Edita Steinová charakterizuje jako „dcera židovského lidu, která je z milosti Boží už jedenáct let dcerou katolické církve“. Píše, že Židé nebudou jedinými oběťmi nacismu. „Válka proti katolicismu se rozvíjí plíživě a méně brutálně, ale je také systematická.“

„My všichni, kdo sledujeme současnou německou situaci jako věrné děti Církve, se pro celosvětový obraz Církve obáváme nejhoršího, bude-li dále mlčet,“ píše se v dopise, který kniha přináší i v německém originále.

Steinová žádala papeže o autoritativní zásah — encykliku, vysvětluje profesorka Bellová. O čtyři roky později pak vyšla encyklika *Mit brennender Sorge* (1937).

V roce 1942 zahynula estra Benedikta v Osvětimi. V roce 1998 byla kanonizována a v roce 1999 vyhlášena za jednu z patronek Evropy.

Zenit

KOMENTÁŘE

Výhrady svedomia

Slovensko stojí pred ratifikáciou medzinárodnej zmluvy so Svätou stolicou o práve uplatňovať výhrady vo svedomí. Z medzinárodného hľadiska ide o osobitú a zatiaľ bezprecedentnú medzinárodnú zmluvu, vychádzajúcu z encykliky Jána Pavla II. *Evangelium Vitae*. Samozrejme, na základnom princípe zmluvy nie je nové nič. Nejde totiž o nič iné, ako o medzinárodno-právnu ochranu zásady *lex injusta non obligat*, nespravodlivé právo nezaväzuje, v tomto prípade vyjadrené ochranou slobody uplatniť právo výhrady vo svedomí. Inými slovami právo odmietnuť vykonať potrat, eutanáziu, odmietnuť sobášif homosexuálny pár či učiť nekresťansky poňatú sexuálnu výchovu a podobne.

Autor slovenských zmlúv s Vatikánom, zosnulý Dr. Anton Neuwirth, považoval otázku svedomia pre ochranu ľudských práv za kľúčovú, preto ju zvolil za jednu z centrálnych tém celého systému zmlúv Slovenskej republiky so Svätou stolicou. Ako napísal, „ak v totalitnom režime ľudia počúvali hlas svojho svedomia, znášali ťažké ujmy v osobnom i spoločenskom živote“. To však pádom komunizmu neskončilo. Potraty sa zakázať nepodarilo a ďalšie formy útoku na ľudskú prirodzenosť pribudli. Preto považoval za jednu z hlavných častí zmluvy potrebu ochrany svedomia. Niežeby v slovenskom práve výhrady svedomia už neboli chránené, ale v časoch, keď sa medzinárodná a európska politika stali nástrojmi ako obchádzať a meniť vnútroštátne zákony normami s vyššou právnou silou, je potrebné reagovať tými istými nástrojmi. A niet lepšej reakcie ako prirodzené práva a slobody brániť, než uzavrieť medzinárodné zmluvy so Svätou stolicou. Skrátka, pred všetkými nebezpečenstvami pôsobenia Európskej únie na poli kultúrno-etických otázok niet lepšej právnej obrany, ako je zmluva so Svätou stolicou.

Potvrdzujú to samotní radikálni európski politici. Táto zmluva totiž vyvolala širšiu medzinárodnú pozornosť. A proti ostro protestovali domáce aj zahraničné radikálne ľavicové, feministické a homosexuálne organizácie, skupina vyše 50tich opäť radikálnych poslancov Európskeho parlamentu a tiež viacerých poslancov parlamentu slovenského, a to od jednotlivcov vládnej SDKÚ až po Mečiarove HZDS. Primát však už tradične patrí ľavicovo-liberálnej stra-

Foto: Corbis

ne ANO, ktorej programom nie je nič iné, než neskrývaná propagácia kultúry smrti. Prirodzene, nezaostávajú ani médiá. Tie, v prvej línii s televíziou Markíza a denníkmi SME a Pravda, zmluvu o výhradách svedomia otvorene nenávidia. V rozpore so zdravým rozumom ju považujú za zmluvu, ktorá diskriminuje neveriacich, obmedzuje suverenitu Slovenska a porušuje zásadu oddelenia cirkvi od štátu. Vo všetkých troch bodoch sa samozrejme mylia.

Zmluva diskrimináciu nezavádza, ale odstraňuje. Diskriminovaní sú totiž dnes veriaci, ktorí si nemôžu uplatniť výhrady svedomia, nie naopak. Zmluva nijako neobmedzí „lekára“, ktorý potraty vykonávať chce. Cieľom je presný opak, brániť toho, ktorý ich robiť nechce. Potraty pritom po ratifikácii tejto zmluvy na Slovensku celkom určite nezaniknú,

cieľom je, aby pribudli gynekológovia, ktorých pri nástupe do zamestnania nebude nikto diskriminovať za ich vieru a odmietanie vykonávania potratov, ako sa to dnes často deje. Podobne zmluva umožní väčšiu právnu ochranu celému radu ďalších povolání od nedeľnej práce predavačiek až po učiteľov, ktorí majú problém s ideologickým obsahom výuky. Nebude sa to pritom diať žiadnymi celoplošnými zákazmi a reguláciami. Rozhodnú samotní ľudia, v súlade s ich svedomím, na najnižšej možnej úrovni. Zmluva im iba na to poskytne príslušnú právnu ochranu.

Nepochopením je aj tvrdenie o obmedzení suverenity. Základným princípom zmluvy je rovnocennosť a vzájomný rešpekt zmluvných strán. Ešte dôležitejšie je však rozumieť, o akej suverenite je vlastne reč. Má štát suvere-

KOMENTÁŘE

nitou rozhodovat o počátku a konci lidského života? Má stát právo rozhodnout hlasováním o definícii manželstva a priznaní takých či onakých vymyslených práv? Nuž, taký štát, ktorý nechápe, že práva nemôže ľuďom priznávať (a teda o nich rozhodovať), ale ich iba rešpektovať a uznávať, pretože sú prvotnejšie, štát predchádzajúce, nie je slobodným štátom. Režim, ktorý chápe suverenitu ako možnosť hlasovať o všetkom, chápe suverenitu absolutisticky. Tak chápali štátnu moc komunisti a nacisti. A takúto suverenitu treba naozaj obmedziť. Dôležitejšia je totiž obrana slobôd a práv ľudí, ktorí stoja vyššie ako štát. Ak teda zmluva obmedzuje nejakú štátnu suverenitu, tak iba takú, ktorú si slobodné štáty nemajú čo osvojovať. Pre porovnanie, je to, ako keby fyzici uzavreli s nejakým suverénom medzinárodnú zmluvu o nespochybniteľnosti gravitačného zákona, alebo liberáli zmluvu o ochrane vlastníckeho práva či zákaze stopercentného zdanenia. Napadlo by niekomu, že takáto zmluva obmedzuje jeho práva?

Pravdivé nie je ani tvrdenie, že sa porušuje zásada oddelenia cirkvi od štátu. Bude snáď následkom schválenia zmluvy niečo také, že o slovenských zákonoch bude hlasovať Konferencia biskupov Slovenska? Stanú sa sudcami cirkevní sudcovia a slovenským právom právo kanonické? Nie. Poruší sa teda oddelenie svetskej a cirkevnej moci? Samozrejme že nie. Jediným dôsledkom bude zvýšená ochrana individuálnych práv odvodených z náboženskej slobody. Nič, čo by porušilo oddelenie cirkvi od štátu, iba dôsledný rešpekt princípu, ktorý patrí do ústavy každej slobodnej vlády a ktorý vyslovil sám Kristus. Jeho slová „čo je cisárovi, dávajte cisárovi, a čo je Božie, Bohu“ (Mk 12,17) totiž nehovorí len o legitimitate a poslušnosti voči verejnej autorite, ale rovnako o obmedzení jej moci, o jej nezasahovaní do záležitostí, kde nemá štát pôsobnosť. A to je náš prí-

pad. Zásada oddelenia moci cirkvi a štátu sa teda neporušuje, naopak, bráni sa postavenie veriacich pred svojvoľnou parlamentnej väčšiny. Nič viac.

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o práve uplatňovať výhrady vo svedomí je preto dobrá a potrebná. Reaguje na vážne problémy našej doby. Bráni práva veriacich a obmedzuje svojvoľnú moc štátu na správnom mieste. O tom, kto stojí na strane slobody a kto chce slobodu opäť potláčať, svedčí aj prebiehajúca spoločenská diskusia. Jedna slovenská aktivistka, ktorá zmluvu odmieta, veriacim napríklad odkázala, aby sa proste včas rozhodli, čo chcú: či byť lekármi alebo veriacimi, či učiť biológiu, históriu, [sic!] alebo veriť v Boha. Pekná voľba. Niečo nám pripomína. A bez akýchkoľvek pochybností svedčí o tom, že veriaci kresťania nechcú nič, čo by im nepatriilo. Chcú byť aj veriacimi, aj lekármi či právnikmi. Nič viac. Iný kritik zmluvy, poslanec slovenského parlamentu, v televíznej diskusii ministromi slovenskej vlády zase povedal, že chce Slovensko vrátiť do 16. storočia. Mýli sa, nepozná dejiny a má krátku pamäť. Zmluva iba bráni starým a dobre známym praktikám komunistickej totality. Teda ak niečomu bráni, tak návratu do storočia dvadsiateho. Pravdou však je, že sa pritom odvoláva na niečo, parafrázujúc jedného kňaza, čo je vskutku starého dáta. Ďaleko staršieho ako 16. storočie. Staršieho ako Golgota či Sion. Keďže svedomie človeka je staré ako stvorenie samo.

Poznámka: Vysvetlenie systému zmlúv so Svätou stolicou

Jednou z najväčších tém súčasného volebného obdobia je na Slovensku téma uplatňovania tzv. výhrad svedomia. Špeciálna zmluva, ktorá bola na túto tému pripravená, má svoj základ v Základnej zmluve medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá bola podpísaná

a ratifikovaná v roku 2000. Treba povedať, že obsahom základnej zmluvy bolo jednak postavenie cirkvi a ochrana práv veriacich, zároveň však táto zmluva predpokladala prijatie ďalších, konkrétnejších a osobitných zmlúv. Obsahom týchto špecializovaných zmlúv sa mali stať štyri oblasti: predovšetkým pôsobenie cirkvi na školách, tzn. rovnoprávne financovanie cirkevných škôl a vyučovanie náboženstva na všetkých školách, vrátane štátnych, ďalej pôsobenie cirkvi v bezpečnostných a obranných zložkách, ďalej uznanie individuálneho práva uplatňovať výhrady vo svedomí podľa viery, a napokon rozsah finančného zabezpečenia pri obnove a zabezpečení cirkevných nehnuteľností z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Z týchto štyroch osobitných zmlúv boli postupne už ratifikované dve, školská a bezpečnostná. Tretia v poradí, zmluva o výhradách vo svedomí bola vyjednaná so Svätou stolicou, následne prešla domácim medzirezortným pripomienkovým konaním, rokováním legislatívnej rady vlády, aby bola v súčasnosti pripravená na rokovanie vlády a hlasovanie parlamentu. Slovensko teda stojí pred ratifikáciou v poradí tretej špecializovanej zmluvy o práve uplatňovať výhrady vo svedomí. Výhradami svedomia sa, ako sa píše v čl. 3 ods. 2 zmluvy, „rozumie námieta urobená na základe princípu slobody svedomia, podľa ktorého môže každý odmietnuť konať to, čo vo svojom svedomí pokladá za nedovoľené podľa vieroučných a mravoučných zásad“.

Okrem osobitnej zmluvy so Svätou stolicou pripravilo ministerstvo spravodlivosti, tak ako doteraz pri všetkých zmluvách so Svätou stolicou, návrh rovnakého textu Dohody s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami.

Jaroslav Daniška

Autor je poradcom ministra vnútra SR.

Jeden muž nemůže změnit svět...

... není-li ovšem americký prezident

Počátkem března zasedala v sídle OSN v New Yorku Komise pro postavení žen. Na svém 49. zasedání se měla věnovat aktuálním otázkám, které se týkají ženské populace. Jako obvykle se však veškerá agenda scvrkla na tzv. sexuální

a reprodukční práva.

Nechybělo ani ozdravení ženské populace a regulace porodnosti. Jinými slovy — dlouholeté úsilí o legalizaci umělého přerušení těhotenství ve všech zemích světa.

Jednání komise navazovalo na dnes již legendární 4. světový kongres žen v Pekingu v roce 1995, kde byla přijata tzv. Pekingská deklarace a Pekingská akční platforma. Ty se staly programovými dokumenty určujícími politiku OSN v žen-

KOMENTÁŘE

ských otázkách. Za mnoha úspěšnými cíli a frázemi se tam již víc jak deset let skrývají totalizující způsoby a manipulace chudých, zejména afrických zemí.

Sama deklarace z Pekingu sice otevřeně nevyzývá k legalizaci potratů, spojuje však otázky *zdraví žen a osvobození žen* s možností legálního přístupu k bezpečnému ukončení nechtěného těhotenství.

Centrum pro reprodukční práva (CRP) při OSN si dalo za cíl rozšířit po celém světě právo ženy na legální a bezpečné ukončení těhotenství a dosáhnout toho, že to bude všeobecně uznávaným lidským právem.

V celé následující dekádě byly výstupy z pekingské konference s úspěchem užívány OSN k donucování zemí k legalizaci potratů, případně reformám potratové legislativy (Polsko, Malta, Chile, Maroko, Keňa) a k masovému vyvážení moderních potratových klinik.

Přímé ukotvení „práva ženy na potrat“ v dokumentech OSN však stále chybělo. Všeobecně se očekávalo, že se to radikálním skupinám podaří letos — na zasedání v rámci desátého výročí přijetí *Pekingské deklarace*. Tím by se utvrdil dosavadní kurz.

Nestalo se tak. Vděčit za to může-

me pevnému postoji americké delegace a vatikánské diplomacii. Lví podíl mají i stovky dobrovolníků z celého světa, kteří se zasedání účastnili za nevládní sektor. Tito lobbyisté „pro život“, a „pro rodinu“ trpělivě diskutovali s delegáty v kuloárech a přesvědčovali je o nesprávnosti politiky, která prosazuje ženské zájmy bez důrazu na skutečnost, že „pro-ženské“ znamená především „pro-rodinné“ a „pro-manželské“.

Jana D. Pláteníková

Autorka pracuje v Občanském institutu.

49. schůze Komise pro postavení žen se zúčastnila jako zástupkyně za nevládní sektor.

Rozkročit se nebo upevnit?

Rezignace na ochranu křesťanských principů přináší křesťanským demokratům ztrátu voličů

„Rozkročme se“, „otevřeme se hlasu lidu“, „přiložme ucho na tep doby“... Kdo by neznal časté volání mnoha evropských křesťanských demokratů po tom, aby se jejich strany zmodernizovaly. Jinými slovy, aby se zbavily staromódního a nepřitažlivého křesťanského „balastu“.

Podobné fráze slyšel možná z úst křesťanských politiků každý z nás. Většinou jsou vedeny upřímnou snahou o zatraktivnění křesťanskodemokratické politiky. Počty praktických křesťanů rychle klesají. Naopak povážlivě narůstá množství nábožensky zcela chladných lidí. Snaha o „zlidštění“ křesťanské politiky se proto může zdát jako racionální a oprávněná.

Přesto by však toto přizpůsobování nemělo být prováděno na úkor základních principů, na nichž křesťanské strany stojí. Příkladem může být nedávný vývoj hned několika takových politických stran v Evropě. Cesta větší „otevřenosti“ a přístupnosti pro ateistické voliče se jim ukázala být osudná.

Z obra trpaslíkem

Tak například švýcarská Křesťanskodemokratická strana lidová (dříve Křesťansko-konzervativní strana) — CVP. Zhruba před deseti lety nastolila program razantní změny politických priorit za účelem zalíbit se nábožensky vlažným voličům. Rezignovala proto na svá tradiční témata: boj proti umělým potratům,

boj proti imigraci či proti omezování švýcarské neutrality. Co bylo důsledkem? K překvapení stranického vedení nedošlo k žádnému nárůstu hlasů. Středová a levicová voliči sice nad názorovou změnou křesťanských demokratů uznale pokývali hlavou, ale nadále volili „své“. Tedy liberály a sociální demokraty. Nezůstalo však jen u toho. Postup křesťanské demokracie pochopitelně velmi zklamal její členskou základnu. To sice křesťanskodemokratictí lídři předem tušili, ale spoléhali na tradiční loajalitu svých voličů a na to, že nebudou mít koho jiného volit. Přepočítali se. Tradiční programové priority se sice najednou jako by válely po ulici, ale rychle se našel někdo, kdo je zdvihl. Dosud velmi malá strana, navíc složená hlavně z liberálních evangelíků — Švýcarská lidová strana (SVP). A výsledek? Během několika let se z liberálního benjamínka politické scény stal konzervativní obr, který dnes získává při volbách namísto dřívějších deseti procent rovnou třetinu hlasů.

Napadá vás, odkud tato procenta mají? Přirozeně, že od křesťanských demokratů, kteří během těžké doby přišli o více než polovinu svých voličů. Dříve silná křesťanská demokracie je tak dnes ve Švýcarsku jednou z nejmenších parlamentních stran. Experiment se nezdařil.

Zapřít i název

Tento příběh dostatečně ilustruje

vývoj, který se děje i jinde v Evropě. Zcela stejnou zkušenost udělali i belgičtí křesťanští demokraté. Ti šli ve snaze vetřít se do přízně nábožensky chladných voličů ještě dále — přejmenovali se dokonce na Humanisticko-demokratické centrum, aby náhodou někoho neurazili křesťanstvím v původním názvu. Důsledek v chování voličů křesťanským demokratům opět rozhodně neprospěl. Strana stabilně získává ve volbách o několik procent hlasů méně, než tomu bylo dříve. Ostatně i slovenská KDH získala v devadesátých letech určitou negativní zkušenost se snahou „roz-kročit se“, a raději se opět vrátila k tradiční křesťanské konzervativní politice.

Přesto se ale zdá, jako by si mnozí lídři křesťanských stran nebyli těchto jasných varovných příkladů vědomi. Vidina získání vysokých počtů hlasů je příliš lákavá... Dokonce i světová Křesťansko-demokratická internacionála (CDI) se pod vedením bývalého španělského premiéra José Maria Aznara přejmenovala na Centristicko-demokratickou internacionálu. Opět ve snaze být přitažlivější. Kdopak by se s takovým přístupem divil pozdějšímu Aznarovu volebnímu debaklu ve Španělsku. Jen doufejme, že podobnou zkušenost jako jejich švýcarští či begličtí kolegové nebudou chtít učinit křesťanští demokraté v ostatních evropských zemích. Nebo u nás doma.

PhDr. Vojtěch Belling

Autor pracuje v Občanském institutu.

KULTURA

DĚKUJI OTČE

P. Maria Vianey OP

klášter dominikánů, Olomouc

Děkuji Bohu, že mi Vás poslal v mých těžkých životních okolnostech. Děkuji Vám za Vaši trpělivost, za Vaše láskyplné vedení, kdy jste mi ukázal, potvrdil a povzbudil mě na mé duchovní cestě, kterou Bůh po mě žádá. S přáním Božího požehnání, zdraví a svěžesti ještě do mnoha dalších let děkuje

Eliška Fráňová

P. Cyprián Suchánek OP

Plzeň

Drahy otče Cypriáne, děkuji za každodenní svědectví kněze, který miluje Boha. Je velice nutné přinášet světlo víry do dnešního světa. Kněz je znamením živého Boha a jeho svědectví je inspirací pro mnohé. Kněz nemá ukazovat na sebe, ale na Boha, kněz má být nositel naděje, vždyť jej denně povzbuzuje samotný Stvořitel — dává knězi milost být prostředníkem svých svátostí, kněz se dívá při proměňování a pozdvihování Bohu do očí i do srdce. To vše se mi vybavuje, když večer děkuji za dar P. Cypriána v naší farní rodině. Děkuji za podporu duchovního vedení a růstu našich dospívajících dětí, rodiče jsou jen správci Božího majetku a potřebují na cestě výchovy ŠIMONY. Dar zdraví ducha a těla jsou to nejcennější, co mohou rodiče přát svým dětem. Vážíme si s manželkou Vaší služby.

Jiří Lodr s rodinou

P. Martin Mališka SDB

Lipov

Ctěný Otče, nenacházím dostatek slov k tomu, abych Vám dostatečně poděkoval za přípravu k přijetí svátosti biřmování. Kež Vás Pán neustále provází a odplatí všechnu láskyplnou péči, kterou mi věnujete. Snad i díky Vám jsem se mohl dobře připravit, poněvadž opravdu cítím sílu, kterou vlévá Duch svatý. Kež Pán rozmnoží dary, které jsem získal, aby byly ke spáse všech duší a ke slávě Boží. V modlitbě pamatuje a do rukou Matky Boží Vás poroučí

Tomáš Mikulka

Chcete-li poděkovat knězi, který vám v životě pomohl, můžete vyplnit formulář na internetových stránkách <http://dekujiotce.cz> nebo svůj text zaslat na adresu redakce.

Antologie české mariánské poezie

Na konci mariánského měsíce května vyšla v nakladatelství *Matice cyrilometodějská* v Olomouci antologie mariánské poezie českých autorů s názvem *Maria Panno, Matko Slova*.

Jedná se o volné pokračování knihy *Celá krásná* — pocta evropské poezie Matce Boží, kterou na konci minulého roku připravil k vydání olomoucký pomocný biskup a předseda komise pro kulturu ČBK Mons. Josef Hrdlička.

Nová kniha představuje výběr z básnické tvorby bezmála šedesáti českých autorů v chronologickém uspořádání od konce 19. století až do dnešních dnů.

Autorem a editorem nového souboru je významný současný literární historik Mojmír Trávníček, žijící v Novém Hrozenkově, který v minulosti připravil k vydání souborné dílo Jana Zahradníčka, Bohuslava Reynka, Jakuba Demla, Jana Čepa a dalších křesťanských autorů.

Mezi autory zastoupenými v antologii nalezneme vedle známých jmen jako František Halas, Vladimír Holan, Jaroslav Seifert, Václav Renč, Jan Dokulil nebo Ivan Slavík také jména méně známá: Bohumil Pavlok, Václav Ara, František Dohnal, František Odvalil a mnozí další.

Biskup Hrdlička píše v úvodu o bohatství mariánské úcty v literární tvorbě českých autorů:

„Užasl jsem nad překvapujícím množstvím textů tolika autorů, známých i zcela neznámých, kteří se dotkli tohoto tématu, a to s vytříbeným tvůrčím stylem básnické výpovědi...“

I když je náš národ zdánlivě stále více pohlcován ateismem, konzumismem, ztrátou duchovní identity a historické paměti, rozeznělo se v něm na druhé straně tolik hlasů k oslavě Boží a ke chvále Jeho Matky, že směme doufat v odpověď, která vždy přichází a zcela jistě bývá ještě krásnější než naše vlastní lidské volání. Přijměme tuto útěchu a naději i skrze tuto knihu.“

Kniha je nejen pomůckou pro kontemplaci a duchovní život, k němuž nás vybízí *Matka Slova*, ale také příležitostí k ocenění krásy a bohatosti jazyka, který slovy vyjadřuje duchovní skutečnost podle tvůrčího předobrazu, kdy se „Slovo stává skutečností a proměňuje nás v obraz Boží“.

Kniha je v pevné vazbě o 223 stranách, cena 198 Kč. Knihu je možné objednat na adrese *Matice cyrilometodějská*, Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc, e-mail: knihy@maticecm.cz.

Život Dominika Savia

Od velikonoce loňského roku se ve Zlíně začala scházet pracovní skupina vedená P. Pavlem Cahou SDB, která si vzala za cíl připravit k vydání podrobný životopis sv. Dominika Savia, od jehož svatořečení uplynulo loni rovných 50 let.

Aby mohl být sv. Dominik představen čtenářům na konkrétním pozadí doby, sociálních, kulturních a náboženských podmínek poloviny 19. století v Itálii, byl použit jako základ nový životopis od Teresia Bosca, který vyšel v roce 2002 v nakladatelství *Elledici*.

Teresio Bosco doplnil historické svědectví Dona Bosca o Dominikovi o cenná svědectví 28 svědků, kteří vy-

povídali během procesu beatifikace a kanonizace.

Dílo tak dostalo velmi ucelený a komplexní historiografický charakter, aniž by však ztratilo na čtivosti. Kniha tak může oslovit čtenáře všech věkových kategorií.

Knihu vydává na konci června 2005 nakladatelství *Matice cyrilometodějská* v Olomouci ve spolupráci se *Salesiánskou provincií Praha*.

Kniha je vázaná o 230 stranách a 16 stranách barevné přílohy, cena 185 Kč. Knihu je možné objednat na adrese *Matice cyrilometodějská*, Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc, e-mail: knihy@maticecm.cz.

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Hradec Králové: Výstava o zasvěceném životě

Ve dnech 8. června až 30. září probíhá v prostorách výstavní síně biskupské rezidence v rámci roku služby v Církvi výstava *Zasvěcený život ve službě církvi královéhradecké diecéze*. Představí se zde všechny kláštery, řeholní komunity a zástupci zasvěceného života v královéhradecké diecézi. Návštěvníci budou mít také možnost prostřednictvím videozáznamů nahlédnout do současnosti těchto komunit. Výstava je otevřena od úterý do soboty od 9 do 17 hodin.

Křižanovice: Kněžské oběti totalitních režimů

Ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Křižanovicích u Bučovic se v neděli 19. června koná *vzpomínková slavnost* věnovaná válečným obětem a obětem zla totalitního nacistického a komunistického režimu v této far-

nosti. Na památku bude odhalena pamětní deska P. Janu Číhalovi a P. Metoději Nebojsovi. Program začíná ve 14.30 hodin modlitbou sv. růžence a loretánských litaní, v 15 hodin bude celebrovat slavnou mši sv. P. Mgr. Arnošt Červinka, kanovník Kolegiální kapituly u sv. Mořice v Kroměříži. Po mši sv. bude slavnostně požehnan znak Jihomoravského kraje a odhalena pamětní deska.

Praha: Přednáška o sv. Tomáši Aq.

V úterý 21. června se od 19.45 hodin koná v čítárně dominikánského kláštera poslední přednáška P. Tomáše Pospíšila OP z cyklu *Sv. Tomáš Akvinský, duchovní učitel*.

Praha: O lebce sv. Lukáše

Ve středu 22. června se v rámci schůzky Kolegia katolických lékařů koná v 18.30 hodin v Klubu III. interní klini-

ky 1. LF UK a VFN přednáška prof. ThDr. Jana Matějky *Lebka svatého Lukáše a její cesta do Prahy*.

Olomouc: Přednáška o sv. Tomáši Aq.

Ve čtvrtek 23. června se od 19.30 hodin v přednáškovém sále dominikánského kláštera koná přednáška P. Štěpána Pospíšila OP z cyklu *Úvod do sv. Tomáše Akvinského*.

Praha: Dominikánská teologická dílna

Ve dnech 4. až 8. července se v dominikánském klášteře koná *Dominikánská teologická dílna* na téma Přátelství. Lektory budou P. Tomáš Pospíšil OP, P. Štěpán Filip OP, PhDr. Karel Šprunk, PhDr. Mojmir Horyna, P. Benedikt Mohelník OP a Ing. Mgr. Tomáš Machula, Dr. Bližší informace: P. Tomáš Pospíšil OP, Dolní Česká 3, 669 02 Znojmo, tel.: 515 224 184, e-mail: tomasypogi@tiscali.cz.

Liturgická čtení

19. 6.	Neděle	Jer 20,10–13, Žl 69, Řím 5,12–15, Mt 10,26–33 <i>12. neděle v mezidobí</i>			
20. 6.	Pondělí	Gn 12,1–9, Žl 33, Mt 7,1–5 <i>sv. Metoděj Olympský</i>	23. 6.	Čtvrtek	Gn 16,1–12.15–16, Žl 106, Mt 7,21–29 <i>sv. Josef Cafasso</i>
21. 6.	Úterý	Gn 13,2.5–18, Žl 15, Mt 7,6.12–14 <i>sv. Alois Gonzaga</i>	24. 6.	Pátek	Iz 49,1–6, Žl 139, Sk 13,22–26, Lk 1,57–66.80 <i>Slavnost narození sv. Jana Křtitele</i>
22. 6.	Středa	Gn 15,1–12.17–18, Žl 105, Mt 7,15–20 <i>sv. Jan Fisher a sv. Tomáš More</i>	25. 6.	Sobota	Gn 18,1–15, Lk 1,46–55, Mt 8,5–17 <i>sv. Vilém</i>
26. 6.	Neděle	2 Král 4,8–11.14–16a, Žl 89, Řím 6,3–4.8–11, Mt 10,37–42 <i>13. neděle v mezidobí</i>			
27. 6.	Pondělí	Gn 18,16–33, Žl 103, Mt 8,18–22 <i>sv. Cyril Alexandrijský</i>	30. 6.	Čtvrtek	Gn 22,1–19, Žl 116A, Mt 9,1–8 <i>sv. Prvomučedníci římsí</i>
28. 6.	Úterý	Gn 19,15–29, Žl 26, Mt 8,23–27 <i>sv. Irenej</i>	1. 7.	Pátek	Gn 23,1–4.19; 24,1–8.62–67, Žl 106, Mt 9,9–13 <i>sv. Oliver</i>
29. 6.	Středa	Sk 12,1–11, Žl 34, 2 Tim 4,6–8.17–18, Mt 16,13–19 <i>Slavnost sv. Petra a Pavla</i>	2. 7.	Sobota	Gn 27,1–5.15–29, Žl 135, Mt 9,14–17 <i>sv. Bernardin Realino</i>

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Zdeňka Rybová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárčům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit při snížení základu daně.